
8 ЕКСПЕРТИЗА ОБ'ЄКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

УДК 343.98

П. Д. Біленчук
кандидат юридичних наук,
професор кафедри галузевих правових наук

Київський університет права Національної академії наук України

В. П. Колонюк
кандидат юридичних наук,
вчений секретар

*Київський науково-дослідний інститут судових експертиз
Міністерства юстиції України*

О. О. Шульга
науковий співробітник

*Державний науково-дослідний інститут
Міністерства внутрішніх справ України*

КРИМІНАЛІСТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСЛІДЖЕНЬ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ: ІСТОРІЯ, СЬОГОДЕННЯ, ПЕРСПЕКТИВИ

В статті розглядається криміналістичне забезпечення досліджень у сфері інтелектуальної творчості: історія, сьогодення, перспективи. Особлива увага приділена історіографічним, джерелознавчим і методологічним засадах використання криміналістичних знань в освітянській, науково-дослідній і праксеологічній діяльності органів правосуддя судочинства та правозахисних організацій. В дослідженні акцентовано увагу на новітніх ідеях, інноваціях, «ноу-хау», які сприяють удосконаленню надання освітніх послуг, при вивченні науки криміналістики та новітніх курсів (криміналістичне забезпечення дослі-

джен у сфері інтелектуальної творчості, детективознавства, сискознавства, безпекознавство тощо).

Криміналістика є однією з профільюючих дисциплін, що вивчається слухачами в університетах, інститутах, академіях та юридичних факультетах вузів як в Україні, так і Європі та світі [1-7].

Відомо, що криміналістика ввійшла в освіту, науку та практичну діяльність, завдячуючи вченому зі світовим іменем Гансу Гроссу [1, с. 35], який в 1892-1898 роках опублікував свої фундаментальні наукові праці з загальною назвою «Керівництво для судових слідчих, чинів жандармерії і поліції» (1892) [2, с.14] та «Керівництво для судових слідчих як система криміналістики» (1898) [3, с.218-220]. Велика заслуга в розвитку української криміналістики, належить відомому українському вченому С. Ф. Гику (Регенсбург 1948), який підготував і опублікував перший у світі український підручник з курсу криміналістики [6-9].

В 2007-2009 роках наукова громадськість України, гідно відзначила столітній ювілей науки криміналістики [5, с. 7], а дещо раніше – 160 річчя засновника цієї галузі знань, видатного австрійського вченого Ганса Гросса, ім'я якого тісно пов'язано з Грацом, Віднем, Прагою, Чернівцями, Буковиною, Україною [4, с. 14].

Наприкінці січня 2009 року, українські правознавці вшанували пам'ять засновника криміналістики Ганса Густава Адольфа Гросса. В приміщенні книгарні «Є» в м. Києві, був презентований фільм про нього «Ганс Гросс – вітчизняний діяч світової криміналістики». Австрійський правознавець, всесвітньовідомий криміналіст, доктор права, засновник науки криміналістики і кримінальної психології – Ганс Гросс, мав безпосереднє відношення до Чернівців, Буковини, України, оскільки, в серпні 1898 р. він був направлений на роботу до Чернівецького університету. І, вже в грудні того ж року, Ганс Гросса було призначено ординарним професором кримінального права Чернівецького університету. З 1 березня 1899 р. по 31 липня 1902 р. Гросс викладав в Чернівецькому університеті лекційні курси з кримінального процесу, матеріального кримінального права і пенітенціарного права, а також проводив семінари з науки кримінального права. В 1892 р. Гросс випустив у світ «Порадник для судових слідчих, чинів загальної і жандармської поліції». Дану працю, називають першим підручником з курсу наукової криміналістики, що прославив автора па цілий світ. А вже 1899 р. Ганс Гросс, опублікував третє видання «Порадника для судових слідчих як системи криміналістики...». Працюючи в Чернівцях, фундатор науки криміналістики заснував журнал «Архів кримінальної антропології і криміналістики», який того часу був першим і єдиним редагованим науковими виданням такого рангу у Чернівецькому університеті.

Ім'я Ганса Гросса, майже століття було маловідоме українському читачеві. Сучасні юристи знають про нього досить небагато, оскільки, згадка

імені Ганса Гросса з'явилася в українських підручниках з курсу криміналістики тільки в кінці 90-х років, минулого століття [6, с. 10]. Однак, як зазначали організатори творчого вечора, і ці посилання проводилися лише в тих випадках, коли справа стосувалась історії та поняття криміналістики, а не тоді, коли йшлося про перший підручник з курсу криміналістики і перший підручник з курсу кримінальної психології, про першу в світі кафедру криміналістики в університеті, про перший в світі музей криміналістики, про перший в світі інститут криміналістики, які були створені Гансом Гроссом [4, с. 14; 5, с. 7].

Відомо, що наука криміналістика як галузь юриспруденції, покликана розв'язувати завдання запобігання, протидії та розслідування злочинів і відповісти на три основні запитання: «Чому?», «як?», «що відбувалося в реальній ситуації?». Основною метою цієї науки є встановлення верховенства права, істини, справедливості і вирішення завдань, які були сформульовані ще давніми римськими юристами – хто? що? де? з чією допомогою? для чого? яким чином? коли?

Дана галузь знань, за свою столітню історію пройшла велику еволюцію у своєму розвитку, пережила етапи становлення та розквіту. У формуванні науки криміналістики, приймали участь велика плеяда славних освітян, науковців та практичних співробітників. Сьогодні, криміналістика – це світова наука, яка стоїть на захисті світового правопорядку, реалізації законних інтересів, забезпечення конституційних прав людини і громадянина, суспільства, держави, цивілізації.

В зв'язку з цим, методика викладення криміналістики визначається специфікою її предмета та загальними принципами навчання, а також повинна враховувати норми вітчизняного і міжнародного законодавства.

Оскільки, ця наукова галузь знань забезпечує конституційні права людини і громадянина, тому і вивчення курсу криміналістики слухачами стаціонарної, дистанційної, і заочної форми навчання має ряд специфічних дидактичних особливостей, обумовлених застосуванням як традиційних форм навчання (лекції, консультації, контрольні роботи), так і нетрадиційних новітніх форм (круглих столів, наукових конференцій, семінарів, майстер-класів, інтерактивних тренінгів і т.п.). Слід мати на увазі, що оволодіння певними професійним вміннями і навичками, передбачає обов'язкову теоретичну і практичну роботу слухачів як з рекомендованою спеціальною літературою, так і опрацювання цих навиків на спеціальних криміналістичних полігонах, моделях, освітніх комплексах тощо.

З метою удосконалення формування практичних навиків і умінь, а також закріплення професійних знань, під час навчання в Київському університеті права Національної академії наук України під керівництвом ректора, професора Ю.Л. Бошицького, проректором В. О. Бойко, завідувачем кафедри цивільного і трудового права, професором Р. Б. Шишкою, професором сектора інтелектуальної власності та інноваційних технологій П. Д. Біленчуком,

професором кафедри кримінального права і процесу Г. С. Семаковим і завідувачем сектора трасологічних видів досліджень та обліків Київського обласного НДЕКЦ МВС України О. О. Шульгою, в 2016 році створено три новітні і унікальні освітянські, навчально-методичні, науково-дослідницькі, праксеологічні комплекси для забезпечення занять з курсу криміналістики та спеціальних курсів: «Криміналістичне забезпечення досліджень інтелектуальної творчості», «Експертизи у сфері інтелектуальної власності», «Захист від недобросовісної конкуренції», «Інтелектуальне право», «Маркетинг інтелектуальної власності», «Судове експертознавство», «Доктрина сучасної криміналістики», «Право і економіка у сфері інтелектуальної власності».

Структуру даних комплексів складають: створений перший у світі музей комп'ютерних технологій, електронної криміналістики і кіберкриміналістики (електронного інтелекту, кіберполіції, криміналістичної і спеціальної техніки); створений перший у світі музей криміналістики імені Ганса Гросса, який складається з: а) науково-дослідницької лабораторії дактилоскопії, трасології, слідознавства та безпекознавства; б) криміналістичного полігону; в) навчального музею криміналістики; г) кабінету історії розвитку української, європейської і світової криміналістики; д) кабінету ресурсного забезпечення навчального процесу, науково-дослідної діяльності та здійснення експертно-криміналістичних досліджень для органів державної влади та управління, судової влади, прокуратури, поліції, митної, прикордонної та фіскальної служби, адвокатури та правозахисних організацій; е). науково-дослідного центру стратегічних криміналістичних досліджень, який забезпечує розробку дослідницьких проектів в галузі десяти пріоритетних наукових напрямів: 1) сискознавства (відп. П. Д. Біленчук, В. П. Крошко, В. М. Чисніков); 2) детективознавства (відп. П. Д. Біленчук, В. П. Крошко, О. О. Шульга); 3) поліцієзнавства (відп. П. Д. Біленчук, В. М. Чисніков, О. О. Шульга); 4) експертознавства (відп. П. Д. Біленчук, Н. В. Кісіль, В. П. Колонюк, А. В. Кофанов, Ю. П. Приходько, Л. О. Сидоренко, О. О. Шульга, Ю. О. Шульга); 5) безпекознавства (відп. П. Д. Біленчук, В. М. Іванов, Г. С. Семаков, О. О. Шульга); 6) запобігання корупції (відп. П. Д. Біленчук, І. М. Куричка, Г. П. Левківська, Т. Ю. Тарасевич, Г. С. Семаков); 7) запобігання тероризму (відп. П. Д. Біленчук, Ю. П. Приходько, А. В. Кофанов, О. М. Чисніков); 8) кіберкриміналістики (відп. П. Д. Біленчук, Л. В. Борисова, О. Г. Урденко, О. О. Шульга); 9). ядерної криміналістики (відп. П. Д. Біленчук, В. Т. Маслюк, Т. В. Обіход); 10). запобігання і протидії організованій міжнародній злочинності (планетарній, транснаціональній, транконтинентальній, транскордонній) (відп. П. Д. Біленчук, Г. С. Семаков, О. О. Шульга, Ю. О. Шульга), а також створений третій в Європі музей інтелектуального права, інтелектуальної власності та протидії піратству, підробкам, створення контрафактної продукції, а також запобіганню економічному та промислому (електронному) шпіонажу. В структурі даного музею, діє науково-дослідницька лабораторія, яка здійснює наукові дослідження в таких пріоритетних напрямках: експертиза об'єктів інте-

лектуальної власності (відп. П. Д. Біленчук, Н. В. Кісіль, О. О. Шульга); експертиза культурної спадщини, культурних цінностей і творів мистецтва (відп. П. Д. Біленчук, О. С. Кофанова, Ю. М. Шатайло, О. О. Шульга).

Особливо цікавим і надзвичайно новітнім науковим проектом, який реалізується сьогодні, в рамках означених вище дванадцяти пріоритетних творчих напрямів є: «Всесвітня освітня стратегія», «Освітня стратегія світового правосуддя» (відп. П. Д. Біленчук, В. М. Бортник, Н. В. Кісіль, І. М. Куричка, О. І. Кучерак, Ю. О. Пілюков, О. О. Шульга, Ю. О. Шульга).

Ця освітня і науково-дослідницька діяльність, характеризується певними творчими здобутками та інноваціями. Так, в рамках реалізації інноваційного проекту «Криміналістичне забезпечення досліджень інтелектуальної творчості», уже є ряд важливих результативних творчих здобутків – це підготовлені монографії, підручники, навчальні посібники, енциклопедії, наукові статті, проекти законодавчих актів, навчально-методичні та практичні рекомендації для органів правосуддя, судочинства, правопорядку та правозахисних організацій.

На даний час, результати проведених досліджень знайшли відображення в опублікованих підручниках: («Криміналістика», 1987, 1997, 1998, 2001, 2008, 2013, 2014; «Кримінологія», 2016; «Балістика: криміналістичне вогнестрільне зброєзнавство», 2003; «Безпекознавство» 2004), монографіях («Комп'ютерний тероризм: суперхакери, кібер-терористи, кібер-криміналісти», 2012; «Засоби пізнання у сфері кримінального судочинства» (том 1,2,3), 2012; «Експертна служба України», 2016), навчальних посібниках («Криміналістична тактика і методика розслідування окремих видів злочинів», 2007; «Судові та правоохоронні органи України», 2011; «Темна агентура департаменту поліції МВС Російської імперії», 2013); енциклопедіях («Юридична енциклопедія» (том. 1-6), 1998-2004; «Енциклопедія сучасної України» (том,1-15), 2000-2016) та інших наукових працях, які більш детально висвітлюють концептуальні засади організаційного і науково-методичного забезпечення безпеки людини, суспільства, держави, криміналістичного забезпечення правової охорони інтелектуальної творчості (інтелектуального права, права інтелектуальної власності, електронної криміналістики, кіберполіції, кіберкриміналістики), захисту культурної спадщини, культурних цінностей і творів мистецтва від економічного і промислового (електронного) шпіонажу тощо.

В даний час, авторський колектив зосередив свою увагу на дослідженні таких конкретних напрямках: 1) науково-методичне забезпечення судово-експертних досліджень у сфері інтелектуальної творчості; 2) науково-методичне забезпечення криміналістичних мистецтвознавчих досліджень; 3) науково-методичне забезпечення проведення судової-мистецтвознавчої експертизи. Розглянемо ці напрями більш детально.

Перший напрям передбачає необхідність узагальнення досвіду здійснення експертизи у сфері інтелектуальної власності, а також аналізу таких

понять як предмет, об'єкт, завдання експертизи у сфері інтелектуальної власності.

П'ятнадцятилітній досвід використання результатів творчих пошуків за темою «Інтелектуальна творчість», «Експертизи у сфері інтелектуальної власності» (в Україні даний вид експертизи існує з січня 2002 року), свідчить про актуальність, новизну і результативність даного виду дослідження.

В даний час, авторським колективом накопичений великий досвід науково-методичного забезпечення проведення судової експертизи, в тому числі і по багатьох об'єктах інтелектуальної творчості [10].

Сьогодні, в реєстрі методик проведення судових експертиз у сфері інтелектуальної власності є такі науково-методичні розробки: 1) методика проведення судових експертиз винаходів і корисних моделей; 2) методика проведення судових експертиз раціоналізаторських пропозицій; 3) методика проведення судових експертиз комерційної таємниці і ноу-хау; 4) методика проведення судових експертиз літературних творів; 5) методика проведення судових експертиз оптичних носіїв, які містять об'єкти авторського права і суміжних прав; 6) методика дослідження ознак контрафактності лазерних компакт-дисків, аудіо- і відеокасет; 7) особливості проведення судових експертиз, пов'язаних з малюнками – об'єктами авторського права.

В даний час, на стадії апробації знаходяться такі новітні розробки, як: 1) методика судової експертизи комерційних найменувань; 2) методика судово-експертного дослідження зазначень походження товарів; 3) методичні рекомендації проведення судово-експертних досліджень по матеріалам досудового розслідування, які пов'язані з недобросовісною конкуренцією; 4) методичні рекомендації проведення судово-експертних досліджень WEB-сайта, як об'єкта інтелектуальної власності.

Другий напрям передбачає розробку теоретичних засад, криміналістичного забезпечення мистецтвознавчих досліджень. Структурними елементами даного дослідження є: 1) Теоретичні основи мистецтвознавчих досліджень (1.1. Генезис та сучасні проблеми мистецтвознавчих досліджень; 1.2. Поняття, предмет і завдання мистецтвознавчих досліджень; 1.3. Класифікація об'єктів мистецтвознавчих досліджень); 2) Процесуальні та криміналістичні засади мистецтвознавчих досліджень (2.1. Правове регулювання мистецтвознавчих досліджень; 2.2. Класифікація методів мистецтвознавчих досліджень; 2.3. Типові методики проведення мистецтвознавчих досліджень); 3) Методичне і інформаційно-довідкове забезпечення мистецтвознавчих досліджень (3.1. Методичне забезпечення мистецтвознавчих досліджень; 3.2. Апаратні та програмні ресурси криміналістичного забезпечення мистецтвознавчих досліджень; 3.3. Інформаційно-довідкове забезпечення мистецтвознавчих досліджень).

Третій напрям передбачає розробку організаційних та науково-методичних основ проведення судової мистецтвознавчої експертизи.

Архітектоніка даного дослідження, структурно складається з таких елементів: I. «Теоретичні основи дослідження судово-мистецтвознавчої експертизи» (1.1. Історіографія та динаміка розвитку судово-мистецтвознавчої експертизи, 1.2. Судово-мистецтвознавча експертиза: основні поняття та категорії); II. «Науково-методичні основи судово-мистецтвознавчої експертизи» (2.1. Предмет, об'єкт та завдання судово-мистецтвознавчої експертизи, 2.2. Класифікація методів судово-мистецтвознавчої експертизи, 2.3. Загальні та окремі методики судово-мистецтвознавчої експертизи); III. «Організація проведення судово-мистецтвознавчих експертиз в кримінальному судочинстві» (3.1. Залучення експерта для проведення судово-мистецтвознавчої експертизи в кримінальному судочинстві, 3.2. Особливості проведення діагностичних судово-мистецтвознавчих експертиз).

Пріоритетними новітніми напрямками судово-експертних мистецтвознавчих досліджень сьогодні є такі: експертиза творів декоративно-промислового мистецтва: фарфор, кераміка, скло;

1) експертиза творів декоративно-промислового мистецтва: тканина, шкіра, кістка;

2) експертиза предметів та атрибутів: філателія;

3) експертиза предметів та атрибутів: культова атрибутика;

4) експертиза предметів та атрибутів: документи;

5) експертиза образотворчого мистецтва: іконопис;

6) експертиза творів образотворчого мистецтва: графіка;

7) експертиза творів образотворчого мистецтва: живопис;

8) експертиза творів образотворчого мистецтва: скульптура;

9) експертиза творів декоративно-прикладного мистецтва: ювелірні вироби;

10) експертиза творів декоративно-прикладного мистецтва: дорогоцінне каміння;

11) експертиза творів декоративно-прикладного мистецтва: дерево, метал;

12) експертиза книги (рукописної, стародрукованої, антикварної, рідкісних та цінних видань);

13) експертиза музичних інструментів;

14) технологічна експертиза творів мистецтва;

15) товарознавча експертиза ювелірних виробів;

16) експертиза антикварної зброї;

17) експертиза коштовностей;

18) експертиза археологічних знахідок.

Вважаємо, що розробка окреслених вище новітніх пріоритетних напрямів, сприятиме фаховому і системному підходу до дослідження об'єктів інтелектуальної творчості.

Результати даних досліджень, планується використовувати як в освітній діяльності при підготовці фахівців в галузі інтелектуальної творчості (ба-

калаври і магістри), науково-дослідницькій роботі, так і праксеологічній діяльності.

Вважаємо, що з метою якісного контролю за засвоєнням пройденого матеріалу з курсу «Криміналістичне забезпечення досліджень інтелектуальної творчості», у міжсесійний період слухачі повинні виконувати контрольну роботу, а перед іспитом проходити тестування з інтелектуального права, магістри ж – зобов'язані виконувати дослідницькі проекти з інтелектуальної творчості.

Завершальним етапом цього навчання і формою перевірки засвоєння теоретичного матеріалу є іспит. Для кращого засвоєння основних положень криміналістичного забезпечення досліджень у сфері інтелектуальної творчості, в екзаменаційні білети включаються питання з усіх частин науки криміналістики: загальної теорії, криміналістичної техніки, криміналістичної тактики, методики розслідування окремих видів злочинів.

Вважаємо, що навчально-тематичний план з курсу «Криміналістика» (спеціалізація «Криміналістичне забезпечення досліджень у сфері інтелектуальної творчості»), повинен передбачати вивчення таких базових тем:

№ Тем	Найменування теми	Вид занять	Кількість годин	Форма Контролю
1	2	3	4	5
1.	Предмет, завдання і система криміналістики.	Лекція	1	
2.	Засоби, методи і технології криміналістики.	Лекція	4	Тестування
3.	Криміналістика в системі наукових знань.	Лекція	1	
4.	Історія розвитку криміналістики в Україні, Європі і світі.	лекція	2	Тестування
5.	Окремі криміналістичні вчення.	Лекція	2	
6.	Загальні положення криміналістичної техніки.	Лекція	2	
7.	Криміналістична фотографія, відеозапис.	Лекція	2	
8.	Криміналістичне слідознавство.	Лекція	2	
9.	Криміналістичне зброезнавство.	Лекція	2	
10.	Криміналістичне документознавство.	Лекція	2	
11.	Криміналістичне дослідження зовнішніх ознак людини: габітознавство	Лекція	2	
12.	Криміналістична акустика, одорологія і голографія.	Лекція	2	
13.	Державні інформаційні системи, банки даних, картотеки, колекції.	Лекція	2	контрольна робота
14.	Загальні положення криміналістичної тактики.	Лекція	2	

Продовження таблиці

№ Теми	Найменування теми	Вид за- нять	Кількість годин	Форма Контро- лю
1	2	3	4	5
15.	Криміналістична версія і планування розслідування.	Лекція	2	
16.	Тактика слідчого огляду.	Лекція	2	
17.	Тактика обшуку і виїмки.	Лекція	2	
18.	Тактика допиту	лекція	2	
19.	Тактика відтворення обстановки і обставин події. Тактика слідчого експерименту	лекція	2	
20.	Тактика пред'явлення для впізнання.	лекція	2	
21.	Експертознавство: тактика призначення судових експертиз.	лекція	4	
22.	Загальні положення криміналістичної методики.	лекція	2	
23.	Криміналістична характеристика злочинів.	лекція	2	
24.	Розслідування злочинів проти життя і здоров'я особи.	лекція	2	
25.	Розслідування злочинів проти власності.	лекція	2	
26.	Розслідування службових злочинів.	лекція	2	
27.	Розслідування злочинів проти громадської безпеки та моральності	лекція	2	
28.	Розслідування злочинів у сфері соціально-комунікаційних технологій	лекція	2	контрольна робота
29.	Розслідування насильницьких злочинів.	лекція	2	Тестування
30.	Криміналістичне вивчення особи.	лекція	2	
31.	Взаємодія, співробітництво, партнерство учасників розслідування.	лекція	2	
32.	Використання можливостей соціально-комунікаційних технологій (ЗМІ і PR) при розслідуванні злочинів.	лекція	2	
33.	Криміналістична профілактика, діагностика, прогнозування.	лекція	2	
34.	Розслідування злочинів за свіжими слідами.	лекція	2	
35.	Розслідування економічних злочинів.	лекція	2	
36.	Розслідування фінансових злочинів.	лекція	2	
37.	Розслідування злочинного наркобізнесу.	лекція	2	
38.	Розслідування злочинів, вчинених організованими злочинними групами.	лекція	2	

Закінчення таблиці

№ Теми	Найменування теми	Вид за- нять	Кількість годин	Форма Контро- лю
1	2	3	4	5
39.	Розслідування екологічних злочинів.	лекція	2	
40.	Розслідування корисливо-насильницьких злочинів.	лекція	2	
41.	Розслідування торгівлі людьми.	лекція	2	
42.	Розслідування терористичних актів.	лекція	2	
43.	Розслідування міжнародних (транскордонних, транснаціональних, трансконтинентальних) злочинів.	лекція	2	

Перелік посилань

1. Біленчук П. Д., Медвідь М. Ф. Ганс Гросс як фундатор криміналістичної науки (до 160-річчя з дня народження) // Історія української науки на межі тисячоліть: зб. наук. праць / відп. ред. О.Я. Пилипчик. Київ, 2007. Вип. 32. С. 3-14.; Шенітько В. Ю. Криміналістика: підручник. Київ, 2010. С. 35.
2. Біленчук П. Д., Медвідь М. Ф. Фундатор наукової криміналістики // Правовий тиждень. 2008. № 3. 15-22 січня. С. 14.
3. Біленчук П. Д., Круль С. М. Ганс Гросс – основоположник наукової криміналістики // Верховенство права у процесі державотворення та захисту прав людини в Україні: матеріали ІХ Всеукр. конф. / Нац. ун-т „Острозька академія”. Острого, 2008. С. 218-220.
4. Вишунування пам'яті засновника криміналістики // Правовий тиждень, 2009. № 6. 10 лютого. С. 14.
5. Перець В., Степанова В. Сто років криміналістики // Персонал плюс. 2009. 25 лютого-3 березня. С. 7.
6. Криміналістика: підручник / за ред. П. Д. Біленчука. Київ, 1997. 256 с.
7. Гик С. Криміналістика: підручник. Регенсбург, 1948. 216 с.
8. Біленчук П. Д., Ярмолюк А. А., Кучерак О. І. Степан Гик – перший автор української криміналістики // Проблеми реформування кримінальної юстиції України: зб. наук. праць за матеріалами Міжнар. наук.-практ. конф. 20 травня 2016 р. Чернівці, 2016. С. 92-94.
9. Біленчук П. Д., Ярмолюк А. А., Кучерак О. І., Семаков Г. С. Степан Гик – автор першого українського підручника з курсу криміналістики // Напрями реформування кримінального провадження в Україні: процесуальні та криміналістичні аспекти: зб. матеріалів VI Міжнародної наук.-практ. конф. (27 травня 2016 р.) Львів, 2016. С. 49-51.
10. Біленчук П. Д., Стрілець Г. О., Шульга О. О. Експертна служба України: історіографія, джерелознавство, методологія, праксеологія: монографія. Київ, 2016. 292 с.

**КРИМИНАЛИСТИЧЕСКОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ
В СФЕРЕ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОЙ СОБСТВЕННОСТИ: ИСТОРИЯ,
НАСТОЯЩЕЕ, ПЕРСПЕКТИВЫ**

**П. Д. Биленчук
В. П. Колонюк,
А. А. Шульга**

В статье рассматривается криминалистическое обеспечение исследований в области интеллектуального творчества: история, настоящее, перспективы. Особое внимание уделено историографическим, истоковедческим и методологическим основам использования криминалистических знаний в образовательной, научно-исследовательской и праксеологической деятельности органов правосудия, судопроизводства и правозащитных организаций. В исследовании акцентируется внимание на новейших идеях, инновациях, «ноу-хау», которые способствуют совершенствованию предоставления образовательных услуг при изучении науки криминалистики и новейших курсов (криминалистическое обеспечение исследований в области интеллектуального творчества, детективоведение, сысковедение, безопасноведение т.д.

**CRIMINALISTIC SUPPORT OF RESEARCH IN THE FIELD OF INTELLECTUAL
CREATIVITY: HISTORY, PRESENT, PROSPECTS**

**P. Bulenchuk
V. Kolonyk
A. Shulga**

The article considers criminalistic support of research in the field of intellectual creativity: history, present, prospects. Special attention is paid to historiographical and methodological basis for the use of forensic knowledge in education, research and praxeology activities of the judiciary, justice and human rights organizations. The study focused on new ideas, innovation, „know-how” that contribute to the improvement of educational services in the study of forensic science and the latest courses.